

Láobýdivadlo Kapy

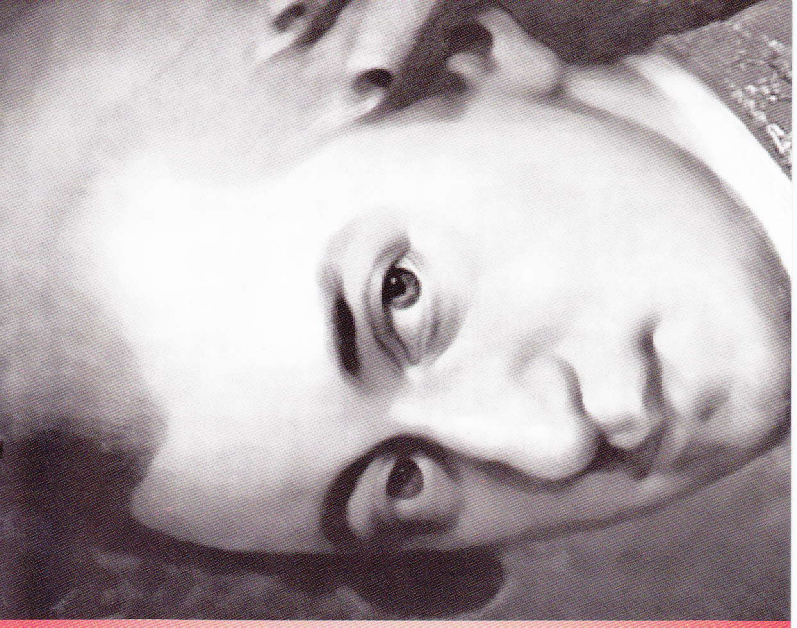
uvádí hru

Překlad: Martin Hlinský

Úprava a režie: Jaroslav Kodes

Amadeus

Peter Shaffer

Hra Amadeus od anglického dramatika Petera Shaffera vychází z historických faktů, a není to rekonstrukce historických událostí. Historické skutečnosti nebyly Shafferym záměrem. On se pouze inspiroval romantickou legendou, která vznikla ještě za života Antonia Salieriho, a sice že průměrný skladatel Salieri, který žárlil na Mozartovo dílo, ho otrávil. Jaká je tedy pravda o životě a smrti W. A. Mozarta? Hudební spisovatele šířící výsledky výzkumů týkajících se Mozartova života se snaží legendu o otrávení jednoznačně vyvracet. Tento historický omyl vznikl prakticky hned po skladatelově smrti, kdy jej svými výpověďmi přizívovala Mozartova chof Constanze a v povědomí veřejnosti se leckde drží dodnes. Životnost legendy totiž upevňovala mnohá literární zpracování. Například ruský básník A. S. Puškin napsal už v roce 1831 komorní drama Mozart a Salieri, kde italský skladatel nalije v družném rozhovoru Mozartovi do číše s vínem smrtící jed, existuje i stejnojmenná opera od N. A. Rimského - Korsakova, nebo komerčně beletrizované životopisy. A samozřejmě už zmíněná divadelní hra z roku 1979, podle které natočil Miloš Forman ještě známější stejnojmenný film. Antonio Salieri (1750–1825) rozhodně nebyl druhořadý skladatel. Za svého života byl velmi uznávaným umělcem. Je autorem řady skladeb včetně třiceti devíti oper, a jako pedagog pomáhal vychovávat mnohé velikány světové hudby včetně samotného Ludwiga van Beethovena či Ference Liszta. V současnosti např. světová operní diva Cecilie Bartolí se snaží o větší připomenutí jeho hudby. Antonio Salieri je tedy v mnohých ohledech tvůrčí individualitou s Mozartem srovnatelnou. Co však oba skladatele výrazně odlišovalo, byla míra jejich přirozeného nadání. Zatímco Salieri se musel v dobrého skladatele vypracovat trnitou cestou plnou studia a odříkání, Mozartovi spadlo hudební nadání do klína, a tak dokázal od dětství komponovat s neobyčejnou lehkostí a samozřejmějstí. V tomto ohledu Salieri na svého dobrého známého Mozarta skutečně mohl žárlit. Závist a žárlivost už způsobila řadu lidských tragédií, ale v případě Salieriho kontra Mozart, musíme hledat viníka jinde. Ač jsou okolnosti Mozartovy smrti stále zamlžené a jeho tělo zmizelo v hromadném hrobě, dnes už se věda na základě výzkumů historiků a lékařů přiklání jednoznačně k názoru, že zemřel přirozenou smrtí.

V květnu roku 1997 se v hlavním sále Justičního paláce v Miláně konal nezvyklý proces. Byla souzena vražda, která se měla stát před dvěma sty lety. Obviněným byl Salieri, oběť Mozart. Procesu se účastnili světoví právníci a svědky obžaloby i obhajoby byly přední lékařské kapacity. Podrobně se zkoumaly všechna písemná svědecká i zprávy dobového tisku. Ukázalo se, že jediným uvažovatelným svědectvím je tzv. Salieriho přiznání před smrtí, kdy již ve stavu duševní nepřítomnosti (zřejmě Alzheimerova choroba) - mezi úplně nesmyslnými větami údajně přiznal, že těžce ublížil Mozartovi. V okamžiku jasnějšího vědomí, když mu sdělili, k čemu se přiznal, vše zcela kategoricky a silně emocionálně popřel. V milánském procesu obhajoba zvítězila a alespoň po právní stránce byl Salieri očištěn. V myslích romanticky naladěných čtenářů, posluchačů či diváků se tak však asi, bohužel, nikdy nestane.

Jaroslav Kodeš

Rádobydivadlo Klapý děkuje za materiální a finanční pomoc těmto sponzorům:

VRCHLICKÉMU DIVADLU Louny, OBECNÍMU ÚŘADU Klapý, ELEKTROMONTÁŽE PROCHÁZKA Radovesice, ŠINFELT s.r.o. Roudnice nad Labem, JAN MIKO Litoměřice.

Grafika programu Pavel Macák

Motto: „Měřtkem naší ctnosti je, co bychom dělali, kdyby neexistovalo nic z toho, co nás drží na uzdě – ani zákony, ani veřejné mínění, ba ani předsudky.“

Anglický romantický esejista William Hazlitt

Hrají:

Antonio Salieri	Václav Špirit
Wolfgang Amadeus Mozart	Vít Šťastný
Constance Mozartová - Weberová	Petra Matáková - Znamenáčková
Josef II., rakouský císař	Pavel Macák
Hrabě Strack, císařský komoří	Libor Ulovec
Hrabě Rosenberg, ředitel císařské opery	Ladislav Valeš
Baron Swieten, prefekt císařské knihovny	Lukáš Burda
Komorník	Jaromír Holfeuer
Dvořan, a další	Jakub Ružbatský
Hejsek, a další	Jonáš Filip
Catarina Cavallerová	Karolina Baňková
Tereza Salierová	Olga Psotová
Hudba	Antonio Salieri, Wolfgang Amadeus Mozart
Scénu a kostým navrhl	Miroslav Král
Realizace kostýmů	Olga Psotová
Světla a zvuk	Pavel Hurych, Jan Kaška a Eva Kodešová
Klaviříni nahrávka	Zdeněk Zdeněk
Choreografie	Radek Zima a Eva Kodešová ml.
Zvukové efekty	Josef Plechatý
Scénu vyrobili	Jaromír Holfeuer, Josef Tuček, Milan Hrzán a Pavel Hurych